

urednik

ugovor

odgovornost

standardi

ZA BOLJI STATUS : mediji

zakon

NOVINARA

radna prava

etika

obaveze

profesionalni status

ANEKSI UGOVORA O RADU

NUNS

NEZAVISNO UDRUŽENJE

NOVINARA SRBIJE

PRESS

ZA BOLJI STATUS NOVINARA

ANEKSI UGOVORA O RADU

Aneksi ugovora o radu

NUNS

Nezavisno udruženje novinara Srbije
Resavska 28/II
11000 Beograd

Ugovore pripremila
advokatica Kruna Savović

Lektor

Milica Milić

Dizajn

Ana Dokučević

Tiraž

600

decembar 2013

Ova Publikacija je objavljena u saradnji sa Civil Rights Defenders i uz finansijsku podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj

Sadržaj

Uvod	5
Aneks ugovora o radu novinara	7
Aneks ugovora o radu glavnog i odgovornog urednika medija	13
Aneks ugovora o radu novinara „honoraraca“	19

Uvod

„Ne stidim se onog što sam napisao, već onog što sam prečutao“, rekao je davno neki naš kolega definišući autocenzuru kao jedan od ključnih izazova slobodnog novinarstva. Koliko god cinično zvučalo, nisam baš siguran, u aktuelnom trenutku srpske medijske scene, ko treba više da se stidi: oni koji pišu, prečutkuju ili čitaju.

Sa druge strane, mislim da bi bilo pogrešno baciti svo kamenje na novinare i urednike zbog trenutnog stanja u srpskom novinarstvu jer, plašim se, pogodićemo metu ali promašićemo ostalo.

Novinarstvo deli sudbinu društva i ne može biti bolje nego što je svaki pojedinac koji uzme u ruke novine, sluša radio ili gleda neku od mnogobrojnih televizija. Mi, međutim, imamo otežavajuću okolnost. Novinari, osim što su izloženi svakodnevno sudu javnosti, svojim (ne)činjenjem formiraju, u velikoj meri, vrednosne stavove te iste javnosti. Zato je i naša odgovornost neuporedivo veća.

Duboko sam uveren da je ovaj neslavan period srpskog novinarstva plod sistemskog poremećaja koji se ogleda u rečenici koja se sve češće čuje u redakcijama: čuti i piši jer sutra će doći neko ko će to isto da radi za manje para.

Novinari i urednici, su slabo plaćeni, pod stalnom presijom, izloženi pritiscima i vlasnika i alave javnosti koja nemilosrdno ispostavlja stalno nove zahteve. Poput vuka koji ližući svoju krv samo ubrzava svoj kraj, i novinari, u ovom trenutku, kao da nisu svesni činjenice da nas prepuštanje aktuelnim trendovima ubrzano udaljava od novinarstva koje podrazumeva odgovornost, dostojanstvo i profesionalizam.

Nismo mi, ipak, sami kreirali tu i takvu stvarnost. Jednostavno, sistemski položaj medija u Srbiji je takav da razbuktava vatru u kojoj će, ako se ovako nastavi, sagoreti i poslednji trag onog što je oduvek odvajalo ovu profesiju od drugih – mogućnost da rečima, govorom, slikom utičemo na stvarnost i učinimo je podnošljivim mesom za život.

Otud i želja NUNS-a da aneksima na radne ugovore pokuša da učini makar jedan korak ka poboljšanju opštih uslova u kojima ćemo raditi. Jer, nismo mi seli i odlučili da budemo gori nego što jesmo, te okolnosti su nam nametnute a naša je greška

što nismo više učinili da se izborimo za sopstveno i dostojanstvo profesije kojom se bavimo.

Prihvatanje ovih aneksa biće dobra prilika da pokažemo, između ostalog, da nam je stalo do novinarstva kakvo zaslužujemo, i mi i građani.

Vukašin Obradović
Predsednik NUNS - a

Aneks ugovora o radu novinara

1. UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim aneksom se uređuju prava i obaveze osnivača medija (u daljem tekstu označen kao: „Osnivač“), odnosno njegovih organa i profesionalna prava i obaveze novinara (u daljem tekstu označen kao: „Novinar“).

Član 2

Ovaj aneks je sačinjen u najboljoj veri i u svemu u skladu sa odredbama Kodeksa novinara Srbije, kao etičkog standarda profesionalnog postupanja novinara, te će se sve njegove odredbe tumačiti u skladu sa odredbama navedenog Kodeksa.

Član 3

Ovim aneksom se definišu, kako profesionalna prava, tako i profesionalne obaveze i odgovornosti ugovornih strana, a sve u cilju unapređenja novinarske profesije, podsticanja nezavisnosti medija, slobode mišljenja, govora i izražavanja uz punu podršku i očuvanje prava zagaranovanih licima i organizacijama na koje se informacije objavljene u javnim glasilima odnose.

Član 4

Novinar ima obavezu da u toku vršenja svojih profesionalnih zadataka poštuje pozitivne propise u Republici Srbiji i Kodeks novinara Srbije.

Novinar će voditi računa da izveštavanjem ne vrši diskriminaciju, ne širi govor mržnje, ne krši ljudska prava, da poštuje pretpostavku nevinosti i prava ličnosti na koje se informacija odnosi, ali i članova njihove porodice, da poštuje prava i interese maloletnika, autorska prava, da objavljivanjem informacija ne širi neopravdan strah ili lažnu nadu, da poštuje kulturu etike javne reči i dijaloga, da način izveštavanja ne podređuje ličnim, komercijalnim ili političkim interesima.

Član 5

Svojim potpisom ugovorne strane potvrđuju da ovaj aneks čini sastavni deo Ugovora o radu između Osnivača i Novinara, br. __, zaključenog u _____, dana __.__.____. godine (u daljem tekstu označen kao: „Osnovni ugovor“).

Sve odredbe sadržane u Osnovnom ugovoru će se tumačiti u skladu sa odredbama ovog aneksa i Kodeksa novinara Srbije, a ukoliko su odredbe osnovnog ugovora i ovog aneksa u suprotnosti, primenjivaće se samo odredbe navedene u ovom aneksu.

2. PRAVA I OBAVEZE NOVINARA

2.1. Zaštita nezavisnosti izveštavanja novinara

Član 6

Osnivač javnog glasila je saglasan da će se uzdržavati od svakog, kako posrednog tako i neposrednog, uticaja, a naričito uticaja koji se ostvaruje zloupotrebom vlasničkih prava, na izveštavanje Novinara.

Član 7

Novinaru ne može prestati radni odnos, umanjiti se zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog istinite tvrdnje objavljene u javnom glasilu u kome je zaposlen.

Član 8

Novinaru ne može prestati radni odnos, umanjiti se zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog odbijanja da izvrši nalog kojim bi kršio pravna i etička pravila novinarske profesije.

Član 9

Novinaru ne može prestati radni odnos, umanjiti se zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog odbijanja da izvrši nalog koji protivreči uređivačkoj koncepciji javnog glasila.

Član 10

Novinaru ne može prestatu radni odnos, umanjiti se zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog mišljenja koje je van javnog glasila izraženo kao lični stav.

Član 11

Novinaru ne može prestatu radni odnos, umanjiti se zarada, niti pogoršati položaj u redakciji zbog odluke da odbije nalog koji, po njegovoj oceni, ima političku ili ideološku pozadinu.

Član 12

Članovi 6, 7, 8, 9 i 10 se odnose i na izvršavanje i/ili neizvršavanje naloga koji pogoduju privatnim, komercijalnim, političkim, ideološkim ili bilo kojim drugim interesima Osnivača koji su nespojivi sa nezavisnošću uređivačke politike medija.

Član 13

Novinar je ovlašćen da, u slučaju postojanja bilo koje vrste pritiska opisanog u prethodnim stavovima ovog člana, poštujući pozitivne propise Republike Srbije o tome, bez odlaganja obavesti javnost, samo ukoliko je o tome prethodno obavestio Urednika.

Član 14

Novinar se obavezuje da neće tražiti ili primiti bilo kakvu materijalnu ili kakvu drugu korist da bi na određeni način izveštavao o određenoj pojavi, događaju ili ličnosti i sl.

U slučaju kršenja radne obaveze definisane prethodnim stavom ovog člana Novinaru prestaje radni odnos otkazom ugovora o radu od strane Osnivača.

2.2. Zaštita bezbednosti Novinara

Član 15

Osnivač se obavezuje da obezbedi nužnu pravnu i materijalnu pomoć Novinaru ukoliko on, zbog obavljanja svojih profesionalnih dužnosti, bude posredno ili nep-

osredno izložen nasilju, pretnjama, pritiscima, uvredama i drugim negativnim uticajima.

U negativne uticaje iz prethodnog stava ovog člana spada i pokretanje sudskih i drugih postupaka pred državnim i nedržavnim organima protiv novinara sa ciljem vršenja pritiska podesnog da ga omete u obavljanju novinarskog posla.

Član 16

U slučaju iz prethodnog člana ovog aneksa, Novinar je obavezan da se prvo obrati Uredniku, koji će bez odlaganja o tome obavestiti Osnivača, kako bi ovaj mogao da obezbedi nužnu pravnu i materijalnu pomoć Novinaru.

Ukoliko Urednik odbije da postupi kako je to navedeno u prethodnom stavu ovog člana Novinar ima pravo da se obrati direktno Osnivaču.

Član 17

Osnivač i Urednik nemaju obavezu da postupaju u skladu sa prethodnim članovima (članovi 15 i 16) ovog aneksa ukoliko Novinar u svom radu nije poštovao pozitivne propise Republike Srbije i Kodeks novinara Srbije.

3. PRAVA NOVINARA

3.1. Uredničke intervencije i potpis Novinara

Član 18

Novinar je saglasan da urednik može bez njegove saglasnosti da vrši uobičajene intervencije u tekstu, na fotografiji, crtežu, ilustraciji ili prilogu čiji je Novinar autor.

Član 19

Ukoliko su uredničke intervencije iz prethodnog člana ovog aneksa takve da se njima menjaju činjenice, kontekst i stavovi novinara koji potpisuje tekst, fotografiju, crtež, ilustraciju ili prilog, te intervencije se ne mogu vršiti bez saglasnosti autora.

Član 20

Novinar je saglasan da urednik određuje naslove, nadnaslove i podnaslove teksta, fotografija, crteža, ilustracija ili najave priloga, čiji je on autor, uz obavezu da vodi računa o tome da oni budu u skladu sa tekstom, fotografijom, crtežom, ilustracijom, prilogom, pravnim i etičkim pravilima novinarske profesije.

Član 21

Novinar ima pravo da zahteva od Urednika da ne bude potpisan ispod teksta, fotografije, crteža, ilustracije ili priloga kada su uredničkom, lektorskom ili drugom intervencijom oni izmenjeni tako da im je promenjen smisao, ukoliko su te izmene suprotne mišljenju i uverenju novinara, kao i u slučaju kada je ugrožena njegova lična sigurnost.

Član 22

Novinar ima pravo da, ukoliko je urednik promenom nadnaslova, naslova i podnaslova izmenio smisao i intonaciju teksta, fotografije, crteža, ilustracije, zvučnog ili video zapisa, iznese i obrazloži uredniku svoje predloge za izmene nadnaslova, naslova i podnaslova kojima bi se ostvario efekat koji je Novinar želeo da postigne.

U slučaju da Urednik ne prihvati zahteve za izmene nadnaslova, naslova i podnaslova koje je izložio i obrazložio Novinar, on ima pravo da traži izostavljanje svog potpisa, povlačenje teksta, fotografije i crteža, ilustracije, video i zvučnog zapisa.

Član 23

Novinar nema pravo da bude potpisan ispod teksta, fotografije, crteža, ilustracije, zvučnog i video zapisa u čijoj izradi nije učestvovao.

4. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24

Novinar i Osnivač će nastojati da sve eventualne sporove u vezi sa tumačenjem i

realizacijom Osnovnog ugovora i ovog aneksa reše međusobnim sporazumom, a ukoliko izostane takav sporazum, ugovorne strane će se pre pokretanja sudskog postupka, obratiti Savetu za štampu, jedinom nacionalnom samoregulatornom telu nadležnom za tumačenje Kodeksa novinara Srbije kako bi dobili mišljenje ovog tela radi postizanja rešenja koje je u obostranom interesu.

U _____, _____. godine.

Za Osnivača

Za Novinara

_____

_____

Aneks ugovora o radu glavnog i odgovornog urednika medija

1. UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim aneksom se uređuju prava i obaveze osnivača medija _____ (u daljem tekstu označen kao: „Osnivač“), odnosno njegovih organa i profesionalna prava i obaveze glavnog i odgovornog urednika medija (u daljem tekstu označen kao: „Urednik“).

Član 2

Ovaj aneks je sačinjen u najboljoj veri i u svemu u skladu sa odredbama Kodeksa novinara Srbije, kao etičkog standarda profesionalnog postupanja novinara, te će se sve njegove odredbe tumačiti u skladu sa odredbama navedenog Kodeksa.

Član 3

Ovim aneksom se definišu, kako profesionalna prava, tako i profesionalne obaveze i odgovornosti ugovornih strana, a sve u cilju unapređenja novinarske profesije, podsticanja nezavisnosti medija, slobode mišljenja, govora i izražavanja uz punu podršku i očuvanje prava zagwarantovanih licima i organizacijama na koje se informacije objavljene u javnim glasilima odnose.

Član 4

Urednik ima obavezu da u toku vršenja svojih profesionalnih zadatka poštuje pozitivne propise u Republici Srbiji i Kodeks novinara Srbije.

Urednik će voditi računa da se izveštavanjem ne vrši diskriminacija, ne širi govor mržnje, ne krše ljudska prava, da se poštuje pretpostavka nevinosti i prava ličnosti na koje se informacija odnosi, ali i članova njihove porodice, da se poštuju prava i interesi maloletnika, autorska prava, da se objavljivanjem informacija ne širi neopravdan strah ili lažna nada, da se poštuju kultura etike javne reči i dijaloga, da

način izveštavanja ne podleže njegovim ličnim, komercijalnim ili političkim interesima ili interesima novinara u redakciji.

Član 5

Svojim potpisom ugovorne strane potvrđuju da ovaj aneks čini sastavni deo Ugovora o radu između Osnivača i Urednika, br. __, zaključenog u _____, dana __. __. ____ godine (u daljem tekstu označen kao: „Osnovni ugovor“).

Sve odredbe sadržane u Osnovnom ugovoru će se tumačiti u skladu sa odredbama ovog aneksa i Kodeksa novinara Srbije, a ukoliko su odredbe Osnovnog ugovora i ovog aneksa u suprotnosti, primenjivaće se samo odredbe navedene u ovom aneksu.

2. ZAŠTITA NEZAVISNOSTI UREĐIVAČKE POLITIKE

Član 6

Osnivač javnog glasila je saglasan da će se uzdržavati od svakog, kako posrednog tako i neposrednog, uticaja, a naročito uticaja koji se ostvaruje zloupotrebom vlasničkih prava, na odluke koje donosi Urednik sprovodeći uređivačku politiku medija.

Član 7

Osnivač javnog glasila je saglasan da utvrđenu uređivačku politiku neće menjati prema svom nahođenju, bez prethodne saglasnosti Urednika.

3. PRAVA I OBAVEZE UREDNIKA

3.1. Zaštita nezavisnosti Urednika

Član 8

Uredniku ne može prestati radni odnos, umanjiti se zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog istinite tvrdnje objavljene u javnom glasilu u kome je zaposlen.

Član 9

Uredniku ne može prestati radni odnos zbog odbijanja da izvrši nalog kojim bi kršio pravna i etička pravila novinarske profesije.

Član 10

Uredniku ne može prestati radni odnos zbog odbijanja da izvrši nalog koji protivreči uređivačkoj koncepciji javnog glasila.

Član 11

Uredniku ne može prestati radni odnos zbog mišljenja koje je van javnog glasila izraženo kao lični stav.

Član 12

Uredniku ne može prestati radni odnos, umanjiti se zarada, niti pogoršati položaj u redakciji zbog odluke da se putem medija, čiji je urednik, ne objavi informacija koja, po oceni Urednika, ima političku ili ideološku pozadinu.

Član 13

Članovi 8, 9, 10, 11, 12 se odnose i na objavljivanje i/ili neobjavljivanje informacija koje pogoduju privatnim, komercijalnim, političkim, ideološkim ili bilo kojim drugim interesima Osnivača koji su nespojivi sa nezavisnošću uređivačke politike medija.

Član 14

Urednik je ovlašćen da, u slučaju postojanja bilo koje vrste pritiska opisanog u prethodnim članovima ovog aneksa, poštujući pozitivne propise Republike Srbije o tome, bez odlaganja obavesti javnost.

Član 15

Urednik se obavezuje da neće tražiti ili primiti bilo kakvu materijalnu ili kakvu drugu korist da bi na određeni način uređivao izveštavanje o određenoj pojavi, događaju ili ličnosti i sl.

U slučaju kršenja radne obaveze definisane prethodnim stavom ovog člana Uredniku prestaje radni odnos otkazom ugovora o radu od strane Osnivača.

3. 2. Zaštita bezbednosti Urednika

Član 16

Osnivač se obavezuje da obezbedi nužnu pravnu i materijalnu pomoć Uredniku ukoliko on, zbog obavljanja svojih profesionalnih dužnosti, bude posredno ili neposredno izložen nasilju, pretnjama, pritiscima, uvredama i drugim negativnim uticajima.

Član 17

Osnivač nema obavezu da postupa u skladu sa prethodnim članom ukoliko Urednik u svom radu nije poštovao pozitivne propise Republike Srbije i Kodeks novinara Srbije.

4. OBAVEZE UREDNIKA PREMA NOVINARIMA U REDAKCIJI

4.1. Uredničke intervencije i potpis novinara

Član 18

Urednik nema pravo da vrši intervencije kojima bi se izmenile činjenice, kontekst i stavovi novinara koji potpisuje tekst, fotografiju, crtež, ilustraciju ili prilog, bez saglasnosti autora.

Član 19

Urednik određuje naslove, nadnaslove i podnaslove tekstova, fotografija, crteža, ilustracija ili najave priloga vodeći računa o tome da oni budu u skladu sa tekstem, fotografijom, crtežom, ilustracijom, prilogom, pravnim i etičkim pravilima novinarske profesije.

Član 20

Urednik je obavezan da prihvati odluku novinara da ne bude potpisan ispod teksta, fotografije, crteža, ilustracije ili priloga kada su uredničkom, lektorskom ili drugom intervencijom izmenjeni tako da im je promenjen smisao, ukoliko su te izmene suprotne mišljenju i uverenju novinara, kao i u slučaju kada je ugrožena njegova lična sigurnost.

Član 21

Urednik se obavezuje da, ukoliko je promenom nadnaslova, naslova i podnaslova izmenio smisao i intonaciju teksta, fotografije, crteža, ilustracije ili priloga, omogućiti novinaru da iznese i obrazloži svoje zahteve za izmene nadnaslova, naslova i podnaslova, a kojim izmenama bi se, po mišljenju novinara, ostvario efekat koji je on želeo da postigne.

Član 22

Urednik je obavezan da, ukoliko ne prihvati zahteve novinara iz prethodnog stava ovog člana, a ovaj traži izostavljanje svog potpisa, povlačenje teksta, fotografije i crteža, ilustracije ili priloga, postupi u skladu sa zahtevom novinara o izostavljanju potpisa, povlačenju teksta, fotografije i crteža, ilustracije ili priloga.

Član 23

Urednik se obavezuje da neće dozvoliti da novinar bude potpisan ispod teksta, fotografije, crteža, ilustracije, zvučnog i video zapisa u čijoj izradi nije učestvovao.

4.2. Nedožvoljen uticaj na rad novinara

Član 24

Urednik se obavezuje da ne vrši, kako posredno, tako i neposredno nedozvoljeni uticaj na rad novinara.

Nedozvoljeni uticaj iz prethodnog stava ovog člana se odnosi na prisiljavanje novinara da izveštava suprotno Kodeksu novinara Srbije.

4.3. Zaštita bezbednosti novinara

Član 25

Urednik je obavezan da preduzme aktivnosti u cilju zaštite novinara, u slučaju kada je novinar zbog obavljanja svojih profesionalnih dužnosti, posredno ili neposredno izložen nasilju, pretnjama, pritiscima, uvredama i drugim negativnim uticajima.

U negativne uticaje iz prethodnog stava ovog člana spada i pokretanje sudskih i drugih postupaka pred državnim i nedržavnim organima protiv novinara sa ciljem vršenja pritiska podesnog da ga omete u obavljanju novinarskog posla.

U situacijama navedenim u prehodnim stavovima ovog člana, Urednik je dužan da, bez odlaganja, obavesti Osnivača kako bi on mogao, na adekvatan način, da zaštititi prava novinara.

4. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26

Urednik i Osnivač će nastojati da sve eventualne sporove u vezi sa tumačenjem i realizacijom Osnovnog ugovora i ovog aneksa reše međusobnim sporazumom, a ukoliko izostane takav sporazum, ugovorne strane će se pre pokretanja sudskog postupka, obratiti Savetu za štampu, jedinom nacionalnom samoregulatornom tela nadležnom za tumačenje Kodeksa novinara Srbije kako bi dobili mišljenje ovog tela radi postizanja rešenja koje je u obostranom interesu.

U _____, _____. godine.

Za Osnivača

Za Urednika

Aneks ugovora o radu novinara „honoraraca“

1. UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim aneksom se uređuju prava i obaveze osnivača medija (u daljem tekstu označen kao: „Osnivač“), odnosno njegovih organa i profesionalna prava i obaveze novinara (u daljem tekstu označen kao: „Novinar“).

Član 2

Ovaj aneks je sačinjen u najboljoj veri i u svemu u skladu sa odredbama Kodeksa novinara Srbije, kao etičkog standarda profesionalnog postupanja novinara, te će se sve njegove odredbe tumačiti u skladu sa odredbama navedenog Kodeksa.

Član 3

Ovim aneksom se definišu, kako profesionalna prava, tako i profesionalne obaveze i odgovornosti ugovornih strana, a sve u cilju unapređenja novinarske profesije, podsticanja nezavisnosti medija, slobode mišljenja, govora i izražavanja uz punu podršku i očuvanje prava zagwarantovanih licima i organizacijama na koje se informacije objavljene u javnim glasilima odnose.

Član 4

Novinar ima obavezu da u toku vršenja svojih profesionalnih zadataka poštuje pozitivne propise u Republici Srbiji i Kodeks novinara Srbije.

Novinar će voditi računa da izveštavanjem ne vrši diskriminaciju, ne širi govor mržnje, ne krši ljudska prava, da poštuje pretpostavku nevinosti i prava ličnosti na koje se informacija odnosi, ali i članova njihove porodice, da poštuje prava i interese maloletnika, autorska prava, da objavljivanjem informacija ne širi neopravdan strah ili lažnu nadu, da poštuje kulturu etike javne reči i dijaloga, da način izveštavanja ne podređuje ličnim, komercijalnim ili političkim interesima.

Član 5

Svojim potpisom ugovorne strane potvrđuju da ovaj aneks čini sastavni deo Ugovora između Osnivača i Novinara, br. ____, zaključenog u _____ dana _____ godine (u daljem tekstu označen kao: „Osnovni ugovor“).

Sve odredbe sadržane u Osnovnom ugovoru će se tumačiti u skladu sa odredbama ovog aneksa i Kodeksa novinara Srbije, a ukoliko su odredbe Osnovnog ugovora i ovog aneksa u suprotnosti, primenjivaće se samo odredbe navedene u ovom aneksu.

2. PRAVA I OBAVEZE NOVINARA

2.1. Zaštita nezavisnosti izveštavanja novinara

Član 6

Osnivač javnog glasila je saglasan da će se uzdržavati od svakog, kako posrednog tako i neposrednog, uticaja, a naročito uticaja koji se ostvaruje zloupotrebom vlasničkih prava, na izveštavanje Novinara.

Član 7

Novinaru se ne može otkazati ugovor koji je zaključio sa Osnivačem pre vremena na koji je zaključen, umanjiti zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog istinite tvrdnje objavljene u javnom glasilu u kome je zaposlen.

Član 8

Novinaru se ne može otkazati ugovor koji je zaključio sa Osnivačem pre vremena na koji je zaključen, umanjiti zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog odbijanja da izvrši nalog kojim bi kršio pravna i etička pravila novinarske profesije.

Član 9

Novinaru se ne može otkazati ugovor koji je zaključio sa Osnivačem pre vremena na koji je zaključen, umanjiti zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog odbijanja da izvrši nalog koji protivreči uređivačkoj koncepciji javnog glasila.

Član 10

Novinaru se ne može otkazati ugovor koji je zaključio sa Osnivačem pre vremena na koji je zaključen, umanjiti zarada, ni pogoršati položaj u redakciji zbog mišljenja koje je van javnog glasila izraženo kao lični stav.

Član 11

Novinaru se ne može otkazati ugovor koji je zaključio sa Osnivačem pre vremena na koji je zaključen, umanjiti zarada, niti pogoršati položaj u redakciji zbog odluke da odbije nalog koji, po njegovoj oceni, ima političku ili ideološku pozadinu.

Član 12

Članovi 6, 7, 8, 9 i 10 se odnose i na izvršavanje i/ili neizvršavanje naloga koji pogoduju privatnim, komercijalnim, političkim, ideološkim ili bilo kojim drugim interesima Osnivača koji su nespojivi sa nezavisnošću uređivačke politike medija.

Član 13

Novinar je ovlašćen da, u slučaju postojanja bilo koje vrste pritiska opisanog u prethodnim stavovima ovog člana, poštujući pozitivne propise Republike Srbije o tome, bez odlaganja obavesti javnost, samo ukoliko je o tome prethodno obavestio Urednika.

Član 14

Novinar se obavezuje da neće tražiti ili primiti bilo kakvu materijalnu ili kakvu drugu korist da bi na određeni način izveštavao o određenoj pojavi, događaju ili ličnosti i sl.

U slučaju kršenja radne obaveze definisane prethodnim stavom ovog člana Novinaru se može, pre vremena, otkazati ugovor koji je zaključio sa Osnivačem.

2.2. Zaštita bezbednosti Novinara

Član 15

Osnivač se obavezuje da obezbedi nužnu pravnu i materijalnu pomoć Novinaru ukoliko on, zbog obavljanja svojih profesionalnih dužnosti, bude posredno ili neposredno izložen nasilju, pretnjama, pritiscima, uvredama i drugim negativnim uticajima.

U negativne uticaje iz prethodnog stava ovog člana spada i pokretanje sudskih i drugih postupaka pred državnim i nedržavnim organima protiv novinara sa ciljem vršenja pritiska podesnog da ga omete u obavljanju novinarskog posla.

Član 16

U slučaju iz prethodnog člana ovog aneksa, Novinar je obavezan da se prvo obrati Uredniku, koji će bez odlaganja o tome obavestiti Osnivača, kako bi ovaj mogao da obezbedi nužnu pravnu i materijalnu pomoć Novinaru.

Ukoliko Urednik odbije da postupi kako je to navedeno u prethodnom stavu ovog člana Novinar ima pravo da se obrati direktno Osnivaču.

Član 17

Osnivač i Urednik nemaju obavezu da postupaju u skladu sa prethodnim članovima (članovi 15 i 16) ovog aneksa ukoliko Novinar u svom radu nije poštovao pozitivne propise Republike Srbije i Kodeks novinara Srbije.

3. PRAVA NOVINARA

3.1. Uredničke intervencije i potpis Novinara

Član 18

Novinar je saglasan da urednik može bez njegove saglasnosti da vrši uobičajene intervencije u tekstu, na fotografiji, crtežu, islustraciji ili prilogu čiji je Novinar autor.

Član 19

Ukoliko su uredničke intervencije iz prethodnog člana ovog aneksa takve da se njima menjaju činjenice, kontekst i stavovi novinara koji potpisuje tekst, fotografiju, crtež, ilustraciju ili prilog, te intervencije se ne mogu vršiti bez saglasnosti autora.

Član 20

Novinar je saglasan da urednik određuje naslove, nadnaslove i podnaslove teksto-va, fotografija, crteža, ilustracija ili najave priloga, čiji je on autor, uz obavezu da vodi računa o tome da oni budu u skladu sa tekstom, fotografijom, crtežom, ilustracijom, prilogom, pravnim i etičkim pravilima novinarske profesije.

Član 21

Novinar ima pravo da zahteva od Urednika da ne bude potpisan ispod teksta, fotografije, crteža, ilustracije ili priloga kada su uredničkom, lektorskom ili drugom intervencijom oni izmenjeni tako da im je promenjen smisao, ukoliko su te izmene suprotne mišljenju i uverenju novinara, kao i u slučaju kada je ugrožena njegova lična sigurnost.

Član 22

Novinar ima pravo da, ukoliko je urednik promenom nadnaslova, naslova i podnaslova izmenio smisao i intonaciju teksta, fotografije, crteža, ilustracije, zvučnog ili video zapisa, iznese i obrazloži uredniku svoje predloge za izmene nadnaslova, naslova i podnaslova kojima bi se ostvario efekat koji je Novinar želeo da postigne.

U slučaju da urednik ne prihvati zahteve za izmene nadnaslova, naslova i podnaslova koje je izložio i obrazložio Novinar, on ima pravo da traži izostavljanje svog potpisa, povlačenje teksta, fotografije i crteža, ilustracije, video i zvučnog zapisa.

Član 23

Novinar nema pravo da bude potpisan ispod teksta, fotografije, crteža, ilustracije, zvučnog i video zapisa u čijoj izradi nije učestvovao.

4. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24

Novinar i Osnivač će nastojati da sve eventualne sporove u vezi sa tumačenjem i realizacijom Osnovnog ugovora i ovog aneksa reše međusobnim sporazumom, a ukoliko izostane takav sporazum, ugovorne strane će se pre pokretanja sudskog postupka, obratiti Savetu za štampu, jedinom nacionalnom samoregulatornom telu nadležnom za tumačenje Kodeksa novinara Srbije kako bi dobili mišljenje ovog tela radi postizanja rešenja koje je u obostranom interesu.

U _____, _____._____ godine.

Za Osnivača

Za Novinara

NUNS
NEZAVISNO UDRUŽENJE
NOVINARA SRBIJE

PRESS